

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kulturnämnden

Datum:
2023-11-15

Diarienummer:
KTN-2023-00793

Handläggare:
Rafael Myncke

Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023 för kulturnämnden

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** anta förslag till nämndens internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023 enligt bilaga 1, samt
2. **att** överlämna nämndens antagna internkontrollplan för 2024 och analys enligt reglemente 2023 enligt bilaga 1 till kommunstyrelsen.

Ärendet

I reglemente för intern kontroll i Uppsala kommun och kommunens helägda bolag beskrivs hur arbetet med den interna kontrollen ska struktureras och rapporteras till kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret.

Enligt reglementet ska nämnder och bolagsstyrelser årligen lämna in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll till kommunstyrelsen. Analysen ska användas för utveckling av den interna kontrollen inom nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsområden. Den används också för utveckling på kommunövergripande nivå.

Nämnder och bolagsstyrelser ska årligen upprätta en internkontrollplan. Planen ska vara ett stöd i styrningen av verksamheten och ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen.

Beredning

Ärendet har beretts med kultur-, idrotts och fritidsförvaltningens ledningsgrupp.

Föredragning

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen har redogjort för efterlevnaden av riktlinjen och analyserat dess funktionalitet. Vidare har organisation och ansvar för arbetet med intern kontroll och utvecklingen av intern kontroll på sikt redovisats.

Nämndens internkontroll plan för 2024 innehåller kontrollmoment och kontrollmetoder för några av de värderade riskerna i förvaltningens riskanalys 2023, samt för två kommungemensamma risker. Resterande identifierade risker tas om hand i nämndens verksamhetsplan 2024 eller inom ordinarie verksamhet.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet sker inom ordinarie budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 15 november 2023
- Bilaga 1, Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023 KTN

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Sten Bernhardsson
Förvaltningsdirektör

Kulturnämnden

Datum:
2023-11-15

Diarienummer:
KTN-2023-00793

Handläggare:
Rafael Myncke

Internkontrollplan 2024 och analys enligt reglemente 2023 För kulturnämnden

Ett redovisande och aktiverande dokument som kulturnämnden fattade beslut om den 15 december 2023

Analys av årets internkontroll och plan för kommande år

I reglemente för intern kontroll i Uppsala kommun och kommunens helägda bolag beskrivs hur arbetet med den interna kontrollen ska struktureras och rapporteras till kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret.

Enligt reglementet ska nämnder och bolagsstyrelser årligen lämna in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll till kommunstyrelsen. Analysen ska användas för utveckling av den interna kontrollen inom nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsområden. Den används också för utveckling på kommunövergripande nivå.

Nämnder och bolagsstyrelser ska årligen upprätta en internkontrollplan. Planen ska vara ett stöd i styrningen av verksamheten och ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska försäkra att:

- att verksamheten är ändamålsenlig och resurseffektiv,
- att informationen och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande,
- att verksamheten efterlever lagar, regler, avtal med mera.

Internkontrollplanen beskriver vad som behöver göras utifrån prioriterade risker som framkommit i riskanalyser. I riskregistret framgår om risken omhändertas i internkontrollplanen.

Internkontrollplanen innehåller också två obligatoriska kontrollmoment som identifierats i kommunstyrelsens övergripande riskanalys. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Resultatet av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Efterlevnad av riktlinje och analys av funktionalitet

Arbetet med verksamhetsplan och internkontrollplan

Mål och Budget är det övergripande och överordnande styrdokument för kommunens nämnder och bolagsstyrelser. I Uppsala fastställer kommunfullmäktige Mål och Budget i november. I december fastställer nämnder och bolagsstyrelser sina verksamhets- och affärsplaner. Internkontrollplanen ser till att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och resurseffektivt sätt.

Arbetet med verksamhetsplan och internkontrollplan inleds i princip varje år med att kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen arbetar fram en verksamhetsnära omvärldsanalys med utgångspunkt i de globala och regionala trenderna i den kommunövergripande omvärlds- och trendanalysen. Resultatet av förvaltningens omvärldsanalys delges därefter kulturnämndens arbetsutskott och blir ett underlag till det kommungemensamma arbetet med kommande års omvärldsanalys.

I ett nästa steg görs i princip avdelningsvisa riskanalyser och sedan en förvaltningsövergripande riskanalys som sammanställs i ett riskregister. Nämndens arbetsutskott genomför sedan en egen riskanalys med utgångspunkt i de samlade riskerna som förvaltningen har identifierat. Arbetsutskottets involvering i riskanalysarbetet gör att analyserna får ett bredare perspektiv och hjälper förvaltningen att prioritera vilka risker som är viktigast att arbeta vidare med.

De viktigaste identifierade frågorna i förvaltningens omvärldsanalys och riskanalys tas sedan om hand antingen i nämndens internkontrollplan eller verksamhetsplan. De risker som är av ren verksamhetsnära karaktär tas om hand på andra sätt inom respektive avdelning på kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen.

När kommunfullmäktige och kommunstyrelsen fattar beslut om nya kommunövergripande program respektive handlingsplaner där kulturnämnden har ett utpekat ansvar för att genomföra en åtgärd förs det in i nämndens verksamhetsplan i samband med att nämnden fattar beslut om kommande års verksamhetsplan.

Under 2023 har det, på grund av en vakans i rollen som verksamhetscontroller till kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen, blivit en del förskjutningar i genomförandet/uppföljningen av framför allt den verksamhetsnära omvärldsanalysen. Förvaltningens omvärldsanalys sammanställdes av den nya verksamhetscontrollern med stöd från förvaltningens utvecklingsledare. En förvaltningsövergripande riskanalys sammanställdes av förvaltningens ledningsgrupp och delgavs kulturnämndens arbetsutskott i oktober.

Grunduppdrag

Kulturnämnden fastställer grunduppdraget för nämndens verksamhet enligt reglementet. Grunduppdraget gäller tills vidare, men kan ändras vid behov genom beslut av kulturnämnden. Grunduppdraget beskriver hur arbetet ska bedrivas, kärnuppgifter och vilka målgrupper som nämnden prioriterar. Styrdokumentet är viktiga för kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen då kultur- och fritidssektorn, med några få undantag, inte är lagstyrda verksamhetsområden.

Uppföljning av verksamhet

Uppföljning av verksamhetsplanen redovisas till kommunstyrelsen vid delårsbokslut per april och augusti samt vid årsbokslutet. En mer omfattande uppföljning av ekonomiskt utfall och prognos redovisas också. Uppföljning av internkontrollplanen redovisas till nämnden i samband med delårsbokslutet per april samt i slutet av verksamhetsåret. Uppföljning av verksamheternas grunduppdrag sker delvis genom del- och helårsuppföljningen av nämndens verksamhetsplan. I helårsuppföljningen görs även en separat analys av nämndens måluppfyllelse, utveckling över tid och framtida utmaningar som redovisas till kommunstyrelsen.

Alla avdelningschefer har regelbundna avstämningar med förvaltningsdirektören för att följa utvecklingen inom olika områden för att fånga upp eventuella avvikelser under året. Direktören stämmer i sin tur löpande av med ordförande, arbetsutskott och nämnd. Alla avdelningar inom kultur-, idrotts och fritidsförvaltningen presenterar sina verksamheter i mer detalj under kulturnämndens sammanträden enligt ett rullande schema. Direktören har även återkommande ledningsgruppsmöten med alla avdelningschefer och förvaltningsövergripande stödfunktioner samlade.

Förvaltningen är representerad i kommungemensamma arbetsgrupper där frågor om exempelvis social oro, trygghet, samhällsutveckling, kultur, evenemang och besöksnäring diskuteras. Frågor om trygghet och social hållbarhet tas numera upp i förvaltningens ledningsgrupp eller hanteras på annat sätt.

Om en allvarlig störning i kultur- och fritidsverksamheten inträffar rapporterar cheferna detta omgående till förvaltningsdirektör som rapporterar vidare till nämndordförande. Ordförande avgör sedan i vilka fall nämnden bör informeras.

Organisation och ansvar för arbetet med intern kontroll

Nämnden involveras i arbetet med intern kontroll genom att kulturnämndens arbetsutskott varje år genomför en riskanalys med utgångspunkt i de samlade riskerna som kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen har identifierat i sin riskanalys. Kulturnämnden fattar sedan beslut om verksamhetsplan och budget samt internkontrollplan för kommande år.

Nämnden beslutar om vissa typer av externa bidrag och stipendier, andra beslutas av förvaltningens tjänstepersoner på delegation från nämnden. Delegationsbesluten återrapporteras till nämnden.

Processansvarig för arbetet med nämndens interna kontroll och styrning inom förvaltningen är verksamhetscontroller med stöd av ekonomicontroller från den sammansatta ekonomistaben. Förvaltningens avdelningschefer medverkar i arbetet genom att delta i omvärlds- och riskanalysarbetet, samt arbetet med nämndens verksamhetsplan och budget. Cheferna ansvarar sedan för att åtgärder i verksamhetsplanen blir genomförda och genomför kontrollåtgärder i internkontrollplanen.

Planerad utveckling av intern kontroll 2024 och framåt

Vid årsskiftet 2022/2023 infördes en ny förvaltningsorganisation. Den nya kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen kom att arbeta på uppdrag av såväl kulturnämnden som idrotts- och fritidsnämnden. I oktober 2023 anordnades av förvaltningen en gemensam workshop om den gemensamma och nämndspecifika riskanalysen med kulturnämndens och idrotts och fritidsnämndens arbetsutskott. Utvecklingsarbetet av intern kontroll kommer framöver att utvärderas och utvecklas i samverkan inom förvaltningen.

Arbetet med att omhänderta resultatet av den genomlysning av kulturnämndens bidragsprocess, som den externa utvärderingskonsulten PwC gjorde 2021, har fortsatt under 2023 och kommer vara klar i början av 2024.

Förvaltningens ledningsgrupp, med alla avdelningschefer och förvaltningsövergripande stödfunktioner samlade, har ett mycket viktigt arbete i att effektivisera arbetet och att ta ett samlat ansvar för övergripande frågor och kunna göra nödvändiga prioriteringar.

Begrepp som används i internkontrollplanen

Kontrollområde	Områden som det ska finnas kontrollmoment inom. Det finns fyra kontrollområden: <ul style="list-style-type: none"> - Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner - Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut - Finansiell kontroll - Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv
Riskbeskrivning	Beskrivning av den risk som ligger till grund för kontrollmomentet. Hämtas från riskregistret.
Kontrollmoment	Konkreta åtgärder som vidtas för att motverka, minimera eller i vissa fall eliminera riskerna. Kontrollmomenten kan antingen vara förebyggande eller upptäckande och korrigerande. Förebyggande kontrollmoment är åtgärder för att undvika att brister uppstår. Upptäckande och korrigerande kontrollmoment hjälper nämnden/bolagsstyrelsen att se om riskerna har lett till de händelser som kan befaras och visar på vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma tillrätta med bristerna.
Kontrollmetod	Beskrivning av hur, när och hur frekvent kontrollmomentet ska genomföras.
Tidpunkt för rapportering	Tidpunkt då kontrollmomentet ska rapporteras till nämnd/bolagsstyrelsen.

Tabell 1. Begrepp som används i internkontrollplanen.

Risker och kontrollmoment

Kulturnämnden uppdrar åt kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen att utse kontrollansvarig för respektive kontrollmoment.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	<i>Kommungemensam riskbeskrivning:</i> Det råder oklarhet om vilken information som är viktig för verksamheten samt hur ansvaret för informationen uttrycks vilket leder till att risker inte identifieras och att skyddsåtgärder inte vidtas vilket i sin tur leder till störning eller avbrott i produktionen.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.	Kontrollera att informationstillgångarna är inventerade genom att följande är genomfört: <ul style="list-style-type: none"> • Informationshanteringsplanen är beslutad, kommunicerad och hålls aktuell • artikel 30-registret över personuppgifts-behandlingar är upprättat och hålls aktuellt 	Delårsuppföljning per april och helårsuppföljning per december 2024
Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	<i>Kommungemensam riskbeskrivning:</i> Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och prövade.	Kontrollera att följande är genomfört: <ul style="list-style-type: none"> • Kontrollera att händelsespecifika krisledningsplaner har tagits fram per avdelning och för förvaltningen i sin helhet 	Delårsuppföljning per april och helårsuppföljning per december 2024

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
	svårigheter vid återgång till normal verksamhet.		<ul style="list-style-type: none"> Kontrollera att rutiner och planer är testade och utvärderade 	
Kontroll av verksamhetens arbetsätt, system och rutiner	Kommunens styrträngsel i kombination med brist på strategisk prioriteringsordningen samt begränsade resurser kan leda till att utvecklingsarbete inte blir långsiktigt. Detta kan i sin tur leda till att de politiska ambitionerna inte blir genomförda fullt ut.	Kontroll av att ledningsgruppen arbetar för en strategisk prioriteringsordning utifrån bland annat det ansträngda ekonomiska läget vi befinner oss i	Kontrollera att följande är genomfört: <ul style="list-style-type: none"> Kontrollera att de olika strategiska styrdokumenterna är aktiva och levande inom kommunorganisationen 	Delårsuppföljning per april och helårsuppföljning per december 2024
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Bristande kunskap om och efterlevnad av nämndens delegationsordning kan leda till att delegationsbeslut missas att anmälas till nämnd. Detta leder i sin tur till att nämnden inte är informerad samt att perioden för överklagan förlängs	Kontroll av att delegations- och arbetsordning är anpassad till den nya förvaltningsorganisationen samt att medarbetare på förvaltningen följer rutinerna.	Kontrollera att följande är genomfört: <ul style="list-style-type: none"> Kontrollera att delegations- och arbetsordning uttrycker ett mandat och ansvar som stödjer en ändamålsenlig informationshantering samt att rutiner följs 	Delårsuppföljning per april och helårsuppföljning per december 2024
Finansiell kontroll	Fasta kostnader och oförutsedda kostnader ökar och informationen om budgetramar kommer sent i	Kontroll av att ledningsgruppen under det ansträngda ekonomiska	Kontrollera att följande är genomfört: <ul style="list-style-type: none"> Vid avvikelser ha förvaltningen en åtgärdsplan 	Delårsuppföljning per april och

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
	processen. Stadsbyggnadsprojekt samt renoveringar och anpassningar av lokaler drar ofta ut på tiden.	läget arbetar aktivt för en ekonomi i balans	för att åter få en ekonomi i balans	helårsuppföljning per december 2024
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	Bristar i den interna kontrollen kan leda till att en anställd eller förtroendevald är jävig i beslut eller att bidra ges till organisationer som inte använder tilldelat stöd för avsett ändamål. Detta kan i sin tur leda till förtroendeskada för kommunen och/eller olaglig/olämplig hantering av skattemedel.	Kontroll av att resultaten i rapporten genomlysning av bidragsprocesser inom kulturnämnden genomförd av den externa utvärderingskonsulten (PwC) har tagits omhand genom att förvaltningen genomför de föreslagna åtgärderna enligt plan.	Kontrollera att följande är genomfört: <ul style="list-style-type: none"> • Kontrollera att de föreslagna åtgärderna i förvaltningens handlingsplan genomförs enligt tidplan • Kontrollera att berörda anställda och förtroendevalda har genomgått utbildningar för att motverka jäv, mutor och korruption 	Delårsuppföljning per april och helårsuppföljning per december 2024

Tabell 2. Risker och kontrollmoment.